

Adatok a Bükk-vidék és Miskolc környékének Odonata faunájához.

VIZSLÁN TIBOR –PINGITZER BEÁTA

ABSTARCT: (Data to the dragonfly fauna of Bükk-Mountains and Miskolc.) Data on 1851 specimen belonging to 40 species collected in 1999-2000 are given.

A Bükk-vidék hazánk viszonylag jól kutatott tájegységeihez tartozik. Számos kutató gyűjtött a területen, ezek felsorolásától most eltekintünk és csak az utolsó, az eddigi eredményeket összefoglaló DÉVAI-MISKOLCZI (1996) munkáját említenénk. Miskolc tekintetében már megosztottabb a kép, a város közigazgatási területe mélyen belenyúlik a Bükk-hegységbe, ezen területekre a fenti állítások érvényesek. A síkvidéki részek amelyek belefolynak a Sajó-Hernád-síkba nem kerültek ennyire kiemelt helyre, ezen élőhelyekről szinte az első publikált adatokat tartalmazza írásunk.

Az 1999-2000-ben végzett gyűjtéseink során 40 faj 1581 példányáról sikerült adatot gyűjtenünk, 69 élőhelyről.

Az adatoknál a faj latin neve után leírója, majd a leírás dátuma szerepel. A gyűjtőhelyek felsorolásánál megszámoztuk azokat, így a gyűjtési adatoknál csak ezt a számot adjuk meg. Ezt követi a gyűjtés dátuma, az év rövidítve. Majd az összpéldányszám, zárójelben a hímek és nőstények aránya következik, végül a gyűjtő neve rövidítve. Rövidítések: 99: 1999. év, 00: 2000. év, PB: Pingitzer Beáta, VM: Vizslán Márk, VT: Vizslán Tibor.

A gyűjtőhelyek felsorolása

1. Bánhorváti, Lázbérci-víztároló
2. Bükkaranyos, Meszesi-legelő itatója
3. Bükkaranyos, Kulcsár-völgyi-patak, belterületen
4. Bükkzsérc, Kavicsos kilátó alatti műút
5. Cserépváralja, Kaptár kövek, a falutól DK-re
6. Dédestapolcsány, Lázbérci-tározó
7. Felsőtárkány, Egeres-völgy, műút felett
8. Kács, Kácsi-patak, belterületen
9. Kondó, Harica-bányatelep
10. Miskolc, Augusztus 20.-i strandfürdő
11. Miskolc, Avas hegytető
12. Miskolc, Bedegi-pece-patak, gát alatti rész
13. Miskolc, Bedegi-pece-patak, gát feletti rész
14. Miskolc, belváros, Madarász V. út
15. Miskolc, Csorba-telepi tavak
16. Miskolc, Egyetemváros, park

17. Miskolc, Egyetemvárosi park tava
18. Miskolc, Fecske-szögi-holtág maradványa
19. Miskolc, Forrás-patak, gát alatti rész
20. Miskolc, Forrás-patak, gát feletti rész
21. Miskolc, 3-as főút bal oldalán (Szikszó felé) a Kis-Sajó előtti tavacska
22. Miskolc, Hejő-patak, egyetemvárosi rész
23. Miskolc, Hejő-patak, gyermekvárosi szakasz
24. Miskolc, József A. út
25. Miskolc, Kis-pece-patak, gát alatti rész
26. Miskolc, Kis-pece-patak, gát feletti rész
27. Miskolc, Kis-Sajó, a 3-as úti híd feletti szakasz
28. Miskolc, Lyúkó-patak, Erdőgazdaság mh.-i szakasz
29. Miskolc, Lyúkó-patak, Galya-kúti mh.-i szakasz
30. Miskolc, Nád-szögi holtág
31. Miskolc, Pece-patak, gát alatti rész
32. Miskolc, Pece-patak, gát feletti rész
33. Miskolc, Sajó gát és a Zsarnai-telep közötti műveletlen terület
34. Miskolc, Sajó-hullámtér, jobb.oldalon, a híd alatt 250m-ig
35. Miskolc, Sajó-hullámtér, jobb-oldalon, a híd feletti 250m-ig
36. Miskolc, Sajó-szögi holtág
37. Miskolc, Szentpéteri kapu-i út
38. Miskolc, Szinva-patak, Tiszai P.U.-i rész
39. Miskolc, Zsolcai-oldali tavacska
40. Miskolc-Görömböly, Görömbölyi-patak, belterületen
41. Miskolc-Görömböly, Görömbölyi-patak, a falu felett
42. Miskolc-Hejőcsaba, a 3-as főút belterületen
43. Miskolc-Lillafüred, Hámori-tó
44. Miskolc-Tapolca, Bástya-panzió alatti kis tó
45. Miskolc-Tapolca, belterület
46. Miskolc-Tapolca, Csónakázó-tó
47. Nagybarca, Bán-patak
48. Radostyán, belterület
49. Radostyán, Hagymás-völgy
50. Radostyán, Nagy-hegy
51. Radostyán, Nyögő-patak, a falu előtt
52. Radostyán, Kerek-erdő, NY-i erdőszél
53. Répáshuta, Tebe-pusztta
54. Répáshuta, Tebe-pusztai mocsár
55. Répáshuta, Tebe-rét
56. Sajóbabony, Asszony-völgy
57. Sajóbabony, Bábony-patak-völgye, a gyár előtt
58. Sajóbabony, lakótelep
59. Sajóbabony, Ördög-völgyi-patak
60. Sajókápolna, Béka-tó
61. Sajókápolna, Harica-patak a híd környéki részen
62. Sajókápolna, Rétek-dűlő hegylábi csatornája, a régi hangár előtt

63. Sajókápolna, Rétek-dülői csatorna, a Haricába folyás előtt
64. Sajólászlófalva, Bábony-patak és környéke
65. Sajólászlófalva, Kerek-erdő alatti rét, K-i oldal
66. Sajólászlófalva, Meddóhányó melletti csatorna
67. Sály, a falu közepén lévő vizes terület
68. Tibolddaróc, Kácsi-patak, belterület
69. Varbó, Fónagysági-tó

A gyűjtött anyag

Calopteryx virgo (Linné, 1758): 47. 99.05.30., 1(1+0), VT – 51. 99.08.06., 1(1+0); 99.08.15., 5(4+1), PB-VT.

Calopteryx splendens (Harris, 1782): 1.99.05.30., 1(0+1), VT – 3. 99.05.26., 1(0+1), PB – 8. 99.05.26., 12(7+5), VT – 14. 99.06.29., 1(1+0), PB – 21. 99.06.11., 2(2+0), PB-VT – 22. 99.09. 23., 2(2+0), VT – 23. 99.09.23., 7(6+1), VT; 99.09.30., 4(4+0), VT – 24. 99.05.24., 1(0+1), VT – 25. 99.05.23., 1(0+1), PB – 27. 99.06.11., 20(10+10), PB-VT – 35. 99.06.06., 50(25+25), VT; 99.08.05., 41(28+13), PB - VT – 36. 99.05.24., 1(0+1), PB; 99.06.06., 4(4+0), PB – VT - VM – 37. 99.06.02., 1(1+0), VT – 39. 99.06.07., 8(2+6), PB-VT; 99.06.30., 17(7+10), VT – 40. 99.06.28., 1(1+0), VT – 43. 99.06.14., 2(2+0), PB-VT – 48. 00.06.11., 14(8+6), VT – 51. 99.06.12., 29(17+12), VT; 99.08.06., 4(4+0), PB-VT; 99.08.15., 4(4+0), PB-VT; 00.06.12., 11(6+5), VT – 61. 99.06.13., 25(20+5), PB-VT – 62. 99.06.13., 1(0+1), PB – 63. 99.06.13., 1(1+0), VT – 68. 99.05.26., 16(9+7), VT.

Lestes viridis (Van der Linden, 1825): 17. 99.09.23., 7(3+4), VT – 18. 99.09.30., 15(10+5), VT – 39. 99.09.09., 1(1+0), VT – 41. 99.09.23., 4(4+0), VT – 56. 99.08.25., 1(0+1), VT; 99.10.08., 3(1+2), VT – 57. 99.10.08., 3(3+0), VT.

Lestes barbarus (Fabricius, 1798): 32. 99.08.16., 1(1+0), VT.

Lestes virens vestalis (Rambur, 1842): 50. 99.10.07., 1(1+0), VT.

Lestes sponsa (Hansemann, 1823): 39. 99.06.30., 2(1+1), VT.

Sympecma fusca (Van der Linden, 1820): 11. 99.08.10., 1(1+0), PB – 18. 99.09.30., 2(1+1), VT – 35. 99.08.05., 1(1+0), PB – 39. 99.06.30., 2(2+0), VT – 56. 99.08.25., 1(1+0), PB.

Platycnemis pennipes (Pallas, 1771): 1. 99.05.30., 20(10+10), VT – 6. 99.05.30., 20(10+10), PB-VT – 8. 99.05.26., 5(2+3), VT – 21. 99.06.11., 3(3+0), PB-VT – 22. 99.09.23., 10(4+6), VT; 99.09.30., 2(1+1), VT – 23. 99.09.23., 4(1+3), VT; 99.09.30., 5(2+3), VT – 27. 99.06.11., 3(2+1), PB-VT – 35. 99.06.06., 8(7+1), VT; 99.08.05., 27(18+9), PB-VT – 36. 99.05.24., 7(5+2), VT – PB -VM ; 99.06.06., 20(10+10), VT – PB - VM – 39. 99.06.07., 7(3+4), PB-VT; 99.06.30., 6(5+1), VT – 41. 99.06.28., 1(1+0), VT – 43. 99.05.30., 7(4+3), PB-VT; 99.06.14., 17(14+3), PB-VT – 46. 99.06.20., 2(2+0), PB-VT – 48. 00.06.11., 3(2+1), VT – 51. 99.06.12., 8(5+3), VT; 99.08.06., 3(2+1), VT; 99.08.15., 3(2+1), PB-VT; 00.06.12., 4(1+3), VT – 61. 99.06.13., 6(5+1), PB-VT – 68. 99.05.26., 1(0+1), VT.

Pyrrhosoma nymphula interposita (Varga, 1968): 9. 00.05.22., 2(2+0), VT – 20. 99.05.20., 2(2+0), VT – 25. 99.05.19., 4(3+1), VT – 28. 99.05.19., 1(1+0), VT – 32. 99.05.18., 12(11+1), VT; 00.05.22., 3(3+0), VT – 43. 99.06.14., 4(4+0), PB-VT.

Erythromma najas (Hansemann, 1823): 36. 99.05.24., 5(4+1), VT – PB - VM; 99.06.06., 19(14+5), PB – VT - VM – 39. 99.06.07., 15(12+3), PB-VT; 99.06.30., 4(4+0), VT – 46. 99. 06.20., 5(3+2), VT.

Erythromma viridulum (Charpentier, 1840): 39. 99.06.30., 3(3+0), VT.

Coenagrion ornatum (Sélyss-Longchamps, 1850): 3. 99.05.26., 13(9+4), VT – 8. 99.05.26., 4(3+1), VT – 27. 99.06.11., 2(2+0), PB-VT – 36. 99.06.06., 1(1+0), VM – 43. 99.05.30., 1(1+0), VT – 51. 99.06.12., 9(8+1), VT.

Coenagrion puella (Linné, 1758): 3. 99.05.26., 5(4+1), PB-VT – 6. 99.05.30., 6(5+1), VT – 17. 99.09.23., 1(1+0), VT – 20. 99.05.20., 1(1+0), VT – 21. 99.06.11., 36(24+12), PB-VT – 27. 99.06.11., 6(6+0), PB-VT – 36. 99.05.24., 31(22+9), VT – PB – VM; 99.06.06., 20(10+10), VT – PB – VM – 39. 99.06.07., 19(17+2), PB-VT; 99.06.30., 9(8+1), VT – 43. 99.05.30., 14(9+5), PB-VT; 99.06.14., 48(29+19), PB-VT – 46. 99.06.20., 6(6+0), PB-VT – VM – 54. 99.05.27., 1(1+0), VT – 55. 99.05.27., 10(7+3), PB-VT – 61. 99.06.13., 1(1+0), VT – 62. 99.06.13., 17(15+2), PB-VT – 63. 99.06.13., 11(10+1), PB-VT – 67. 99.05.26., 11(8+3), PB-VT.

Coenagrion pulchellum interruptum (Charpentier, 1825): 27. 99.06.11., 2(2+0), PB-VT – 36. 99.05.24., 8(6+2), VT-PB-VM; 99.06.06., 7(6+1), PB-VT-VM – 39. 99.06.07., 1(1+0), VT; 99.06.30., 5(5+0), VT.

Ichnura pumilio (Charpentier, 1825): 12. 99.05.23., 1(1+0), VT – 25. 99.05.23., 1(1+0), VT – 27. 99.06.11., 1(1+0), VT – 32. 99.08.16., 9(8+1), VT; 99.08.16., 6(5+1), PB – 39. 99.09.09., 2(1+1), VT – 56. 99.08.27., 2(1+1), PB-VT – 62. 99.06.13., 11(7+4), PB-VT – 63. 99.06.13., 3(2+1), PB-VT – 66. 99.06.13., 1(1+0), VT – 67. 99.05.26., 1(1+0), PB.

Ichnura elegans pontica (Schmidt, 1938): 1. 99.05.30., 1(1+0), VT – 6. 99.05.30., 5(5+0), PB-VT – 15. 99.09.09., 1(0+1), VT; 99.09.26., 5(5+0), VT – 17. 99.09.23., 2(2+0), VT; 99.09.30., 1(1+0), VT – 19. 99.05.20., 1(1+0), VT – 22. 99.05.17., 1(0+1), VT – 27. 99.06.11., 4(4+0), PB-VT – 36. 99.05.24., 19(16+3), VT-PB-VM; 99.06.06., 31(18+13), PB-VT-VM; 99.09.22., 2(2+0), VT; 99.09.30., 2(2+0), VT – 39. 99.06.07., 21(16+5), PB-VT; 99.06.30., 28(17+11), VT; 99.09.09., 8(7+1), VT – 51. 00.06.12., 2(2+0), VT – 67. 99.05.26., 2(2+0), VT.

Aeshna mixta (Latreille, 1805): 7. 99.09.02., 7(2+5), PB-VT – 15. 99.09.26., 1(1+0), VT – 16. 99.09.03., 2(1+1), VT – 17. 99.09.23., 2(2+0), VT – 18. 99.09.30., 1(1+0), VT – 21. 99.09.24., 3(3+0), VT – 30. 99.09.22., 3(2+1), VT; 99.09.30., 1(1+0), VT – 34. 99.09.22., 2(2+0), VT – 36. 99.09.30., 1(1+0), VT – 38. 99.09.30., 1(0+1), VT – 39. 99.09.09., 7(4+3), VT – 45. 99.09.10., 1(0+1), VT – 48. 99.09.04., 1(1+0), VT; 00.10.01., 1(1+0), VT – 56. 99.08.25., 2(2+0), PB; 99.08.27., 3(2+1), VT – 58. 99.09.20., 1(1+0), VT.

Aeshna cyanea (Müller, 1764): 11. 99.08.10., 1(1+0), VT – 13. 99.09.21., 1(0+1), VT – 17. 99.09.23., 7(7+0), VT; 99.09.30., 8(8+0), VT – 18. 99.09.30., 1(1+0), VT – 22. 99.09.23., 1(1+0), VT – 23. 99.09.30., 1(1+0), VT – 41. 99.09.23., 6(4+2), VT – 42. 99.09.23., 1(0+1), VT – 44. 99.09.23., 3(3+0), VT – 46. 99.09.23., 2(2+0), VT – 48. 99.10.10., 1(1+0), PB – 49. 99.10.08., 1(1+0), VT – 56. 99.08.23., 3(2+1), VT; 99.08.25., 2(1+1), VT; 99.08.26., 1(0+1), VT; 99.08.27., 2(1+1), PB; 99.10.08., 11(8+3), VT – 57. 99.10.08., 3(2+1), VT – 60. 99.10.07., 1(1+0), VT – 69. 99.10.10., 1(1+0), VT.

Anaciaesha isosceles (Müller, 1767): 21. 99.06.11., 4(4+0), PB-VT – 36. 99.06.06., 2(2+0), VT – 39. 99.06.30., 2(2+0), VT – 43. 99.06.14., 2(2+0), PB-VT.

Anax imperator (Leach, 1815): 4. 99.05.27., 1(1+0), VT – 5. 99.05.27., 2(2+0), PB-VT – 27. 99.06.11., 1(0+1), VT – 36. 99.06.06., 1(0+1), VT – 39. 99.06.07., 1(1+0), VT; 99.06.30., 1(1+0), VT – 43. 99.05.30., 3(3+0), PB-VT; 99.06.14., 3(2+1), PB-VT – 53. 99.05.27., 1(1+0), VT – 55. 99.05.27., 2(1+1), PB-VT – 65. 99.06.10., 1(1+0), PB.

Brachytron pratense (Müller, 1764) 53. 99.05.27., 1(1+0), VT.

Stylurus flavipes (Charpentier, 1825): 35. 99.08.05., 1(1+0), VT.

Gomphus vulgatissimus (Linné, 1758): 6. 99.05.30., 2(2+0), VT.

Ophiogomphus cecilia (Fourcroy, 1785): 29. 99.05.19., 1(1+0), VT.

Onychogomphus forcipatus (Linné, 1758): 27. 99.06.11., 1(1+0), VT.

Cordulia aeneaturfosa (Förster, 1902): 36. 99.06.06., 2(2+0), VT.

Libellula quadrimaculata (Linné, 1758): 21. 99.06.11., 3(3+0), PB-VT – 39. 99.06.07., 6(2+4), PB-VT; 99.06.30., 1(1+0), VT.

Libellula fulva (Müller, 1764): 27. 99.06.11., 3(3+0), PB-VT – 32. 99.05.18., 1(1+0), VT – 43. 99.06.14., 1(1+0), PB.

Libellula depressa (Linné, 1758): 2. 99.05.26., 1(1+0), PB – 3. 99.05.26., 1(1+0), VT – 6. 99.05.30., 1(1+0), VT – 8. 99.05.26., 1(1+0), VT – 12. 99.05.19., 1(0+1), VT – 32. 99.05.18., 3(3+0), VT – 39. 99.06.07., 3(3+0), PB-VT – 43. 99.05.30., 2(1+1), VT; 99.06.14., 2(2+0), PB-VT – 48. 99.06.12., 1(1+0), VT – 62. 99.06.13., 2(2+0), PB-VT – 63. 99.06.13., 2(1+1), PB-VT – 67. 99.05.26., 2(2+0), PB-VT.

Orthetrum cancellatum (Linné, 1758): 1. 99.05.30., 1(0+1), VT – 6. 99.05.30., 5(3+2), PB-VT – 21. 99.06.11., 2(2+0), PB-VT – 36. 99.05.24., 3(2+1), VT-PB-VM; 99.06.06., 9(5+4), VT-PB-VM – 39. 99.06.30., 1(1+0), VT – 43. 99.06.14., 1(1+0), PB – 46. 99.06.20., 3(2+1), PB-VT-VM.

Orthetrum albistylum (Sélys-Longchamps, 1848): 34. 99.06.06., 1(0+1), VT – 36. 99.05.24., 2(0+2), PB-VT; 99.06.06., 1(0+1), VT.

Orthetrum brunneum (Fonscolombe, 1837): 32. 99.08.16., 5(3+2), PB-VT.

Orthetrum coerulescens (Fabricius, 1798): 27. 99.06.11., 1(1+0), PB – 39. 99.06.30., 1(1+0), VT.

Crocothemis erythraea (Brullé, 1832): 36. 99.06.06., 1(1+0), PB; 99.09.22., 5(5+0), VT; 99.09.30., 1(1+0), VT – 39. 99.06.07., 2(1+1), PB-VT; 99.06.30., 4(4+0), VT; 99.09.09., 2(2+0), VT.

Sympetrum striolatum (Charpentier, 1840): 15. 99.09.09., 1(1+0), VT; 99.09.26., 8(3+5), VT – 17. 99.09.23., 1(1+0), VT; 99.09.30., 55(31+24), VT – 22. 99.09.30., 3(2+1), VT – 23. 99.09.30., 10(8+2), VT – 30. 99.09.22., 11(7+4), VT; 99.09.30., 1(1+0), VT – 34. 99.09.22., 1(1+0), VT; 99.09.30., 2(1+1), VT – 36. 99.09.22., 6(3+3), VT; 99.09.30., 2(1+1), VT – 39. 99.09.09., 4(2+2), VT – 49. 99.10.08., 24(16+8), VT – 50. 99.10.08., 2(0+2), VT – 52. 99.10.08., 4(1+3), VT – 56. 99.08.23., 2(2+0), VT; 99.08.24., 2(1+1), VT; 99.08.27., 3(2+1), VT; 99.10.08., 17(9+8), VT – 57. 99.10.08., 5(5+0), VT – 59. 99.10.08., 4(3+1), VT – 60. 99.10.07., 3(2+1), VT – 64. 99.10.08., 3(2+1), VT.

Sympetrum vulgatum (Linné, 1758): 17. 99.09.23., 1(1+0), VT – 21. 99.06.11., 1(0+1), VT – 22. 99.09.23., 1(1+0), VT – 30. 99.09.30., 2(2+0), VT – 34. 99.09.22., 2(1+1), VT – 39. 99.06.07., 2(1+1), PB-VT; 99.06.30., 5(3+2), VT – 43. 99.06.14., 1(1+0), PB – 56. 99.08.24., 2(1+1), PB-VT; 99.08.26., 1(1+0), PB; 99.10.08., 5(3+2), VT.

Sympetrum fonscolombii (Sélys-Longchamps, 1840): 32. 99.08.16., 7(3+4), PB-VT – 33. 99.09.22., 1(0+1), VT – 56. 99.08.24., 3(3+0), VT; 99.08.25., 1(1+0), PB.

Sympetrum flaveolum (Linné, 1758): 10. 99.06.19., 1(1+0), VT – 35. 99.06.06., 4(3+1), VT – 39. 99.06.07., 3(2+1), PB-VT; 99.06.30., 2(2+0), VT – 48. 99.06.28., 1(1+0), VT.

Sympetrum sanguineum (Müller, 1764): 13. 99.09.21., 1(1+0), VT – 17. 99.09.23., 9(6+3), VT – 18. 99.09.30., 9(9+0), VT – 23. 99.09.23., 3(3+0), VT 30. 99.09.22., 4(3+1), VT; 99.09.30., 4(4+0), VT – 32. 99.08.16., 1(1+0), VT – 34. 99.09.22., 3(2+1), VT; 99.09.30., 1(1+0), VT – 35. 99.08.05., 2(0+2), PB-VT – 36. 99.09.22., 2(2+0), VT; 99.09.30., 1(1+0), VT – 39. 99-09-09., 3(3+0), VT – 41. 99.09.23., 1(1+0), VT – 44.

99.09.23., 2(2+0), VT – 49. 99.10.08., 1(1+0), VT – 56. 99.10.08., 2(0+2), VT – 60.
99.10.07., 2(2+0), VT.

Sympetrum danae (Sulzer, 1766): 17. 99.09.23., 1(1+0), VT – 39. 99.06.07., 1(1+0), VT.

Irodalom

DÉVAI, GY.-MISKOLCZI, M. (1996): The dragonfly (Odonata) fauna of the Bükk National Park and its surroundings. (The Fauna of the Bükk National Park.): 75-94.

VIZSLÁN Tibor
PINGITZER Beáta
H-9400 SOPRON,
Szent Mihály út 9.